

ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ 17862

Φωτογραφίζοντας τις ιδιωτικές μας στιγμές

Θέμα Α

Περίληψη

Με αφορμή την κοινωνική δυσφορία που προκάλεσαν περιστατικά εισβολής στην προσωπική ζωή επωνύμων, η αρθρογράφος πραγματεύεται την παραβίαση του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου και τους υπεύθυνους αυτής. Αρχικά, επισημαίνεται η αξία του δικαιώματος αυτού ως προϋπόθεση αυτοπραγμάτωσης. Έπειτα, παρουσιάζονται παραδείγματα καταπάτησής του μέσω σύγχρονων τεχνικών μεθόδων. Ως υπόλογοι θεωρούνται πρώτα τα Μέσα Ενημέρωσης που θυσιάζουν στο βωμό της θεαματικότητας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το κράτος που με την πρόφαση της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος καταλήγει να περιορίζει τις ατομικές ελευθερίες, αλλά και οι πολίτες, επειδή συμβιβάζονται με το φαινόμενο. Ως μόνη λύση, λοιπόν, προτείνεται η εξέγερσή μας ως ενεργών πολιτών.

Θέμα Β1

Τα Μέσα Ενημέρωσης θεωρούνται κύριοι υπαίτιοι για την καταπάτηση του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου, επειδή επιδιώκοντας την υψηλή τηλεθέαση που θα τους αποφέρει κέρδος δεν διστάζουν να προβάλλουν σκανδαλοθηρικού περιεχομένου ειδήσεις. Παράλληλα, η τακτική τους αυτή καλλιεργεί την τάση των πολιτών για κουτσομπολιό και υποβαθμίζει τον πολιτισμό μας. Υπό την επίδραση αυτών των δύο παραγόντων, οι πολίτες αποζητούν τέτοιες ειδήσεις διαιωνίζοντας το πρόβλημα. Τέλος, ποδοπατώντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια συστηματικά καθιστούν τη βαρβαρότητα κανόνα στη δημόσια ζωή, αμβλύνοντας τις αντιστάσεις μας.

Θέμα Β2

Η τρίτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συγκεκριμένα παραδείγματα. Η αρθρογράφος χρησιμοποιεί τα παραδείγματα «όπως με τη λήψη φωτογραφιών ... τραυματική τους εμπειρία» για να τεκμηριώσει την άποψή της ότι τα τελευταία χρόνια το δικαίωμα του ιδιωτικού βίου καταπατάται ασύστολα. Σημάδι αναγνώρισης των συγκεκριμένων παραδειγμάτων είναι το «όπως».

Γ1

- Οι απόψεις που διατυπώνουν πάνω σε φλέγοντα κοινωνικά θέματα, τα δημόσια πρόσωπα, λόγω της αναγνωρισιμότητάς τους, ασκούν μεγάλη επιρροή στην κοινή γνώμη, σε σημείο που μερικές φορές την κατευθύνουν.
- Παρόλο που οι αναπτυγμένες δημοκρατικές χώρες έχουν ενσωματώσει τα ανθρώπινα δικαιώματα στο σύνταγμά τους, η καταστρατήγησή τους εξακολουθεί να παραμένει ένα σοβαρό ζήτημα και σε αυτές.
- Τα τηλεοπτικά κανάλια συχνά στο βωμό της θεαματικότητας που θα τους αποφέρει οικονομικό όφελος θυσιάζουν την αντικειμενική ενημέρωση των πολιτών.
- Ο διασυρμός των πολιτών μέσω της προβολής των ιδιωτικών τους στιγμών στα μέσα ενημέρωσης συνιστά προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.
- Το δικαίωμα της ζωής αποτελεί το ύψιστο ανθρώπινο δικαίωμα, εφόσον η ανθρώπινη ζωή είναι υπέρτατη αξία.

Θέμα Γ2

α) Η σύνταξη που χρησιμοποιεί η αρθρογράφος είναι η παθητική.

β) Η αρθρογράφος επιλέγει την παθητική σύνταξη, επειδή θέλει να δώσει έμφαση στην πράξη, την καταπάτηση του δικαιώματος του ιδιωτικού βίου, και όχι στο υποκείμενο, δηλαδή στο πρόσωπο που κάνει την πράξη. Επίσης, η παθητική σύνταξη προσδίδει αντικειμενικότητα στο λόγο και καθιστά το ύφος πιο επίσημο.

Θέμα 19217

Οι κίνδυνοι της διαδικτυακής παραπληροφόρησης

A. Το κείμενο πραγματεύεται την παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο. Αρχικά, επισημαίνεται ότι, καθώς το διαδίκτυο επιτρέπει πολυδιάστατες επιλογές ενημέρωσης, αίρεται πλέον η μονοδιάστατη πληροφόρηση, εξασφαλίζοντας συνθήκες ομαλούς πολιτειακής λειτουργίας. Απαιτείται, ωστόσο, εγρήγορση απέναντι στην απρόσκοπτη διάδοση πληροφοριών. Συχνά αυτές γίνονται άκριτα αποδεκτές από την κοινή γνώμη, η οποία όμως αγνοεί τον τρόπο δράσης ενός ρηξικέλευθου μέσου. Δημιουργούνται επομένως, προϋποθέσεις πληροφοριακής χειραγώγησης και στο διαδίκτυο, ενώ οι ανυπόστατες πληροφορίες διασπείρονται ταχύτατα από τους ανυποψίαστους χρήστες, αποδεικνύοντας ότι ο κυβερνοχώρος μπορεί να λειτουργήσει εξίσου θετικά αλλά και επιζήμια.

B1. Με το διαδίκτυο ισχυροποιείται ο ρόλος του πολίτη, ο οποίος απελευθερώνεται από τη θέση του απλού αποδέκτη της είδησης. Ειδικότερα, ικανοποιείται η ανάγκη για πληροφόρηση που ανταποκρίνεται στις επιθυμίες και στα ενδιαφέροντά του ατόμου και επιτρέπεται η απρόσκοπτη αξιοποίηση διευρυμένης ποικιλίας κρουστών πληροφόρησης. Ενισχύονται επομένως, οι δυνατότητες αυτενέργειας που σε συνδυασμό με την προϋπόθεση της κριτικής επεξεργασίας της είδησης, αποτελούν αντίβαρο στην μονομέρεια και στη χειραγώγηση των παραδοσιακών ενημερωτικών μέσων.

B2. Η παράγραφος ακολουθεί παραγωγική συλλογιστική πορεία, καθώς αφορμάται από μια γενικότερη διαπίστωση « Διαπιστώνεται.....δέκτη», όπου επισημαίνεται η ανατροπή του παραδοσιακού τρόπου ενημέρωσης και στην πορεία οδηγείται σε επιμέρους στοιχεία όπου αποδεικνύεται η ελευθερία στις επιλογές της ενημέρωσης.

Γ.

περιορισμένο

Το παιδί μέσα σε ένα δασκαλοκεντρικό πλαίσιο εκπαίδευσης αισθάνεται περιορισμένο και αδυνατεί να αναπτύξει την αυτενέργειά του.

ανατροπή

Το επαναστατικό κίνημα των φοιτητών του Πολυτεχνείου συνέβαλε στην ανατροπή του δικτατορικού καθεστώτος.

θωράκιση

Ο άκρατος τεχνοκρατισμός της σύγχρονης εποχής απαιτεί τη θωράκιση του ατόμου με ηθικές και πνευματικές αξίες που θα αποτρέψουν την αλλοτρίωση του.

ανυπόστατες

Οι κατηγορίες του αποδείχθηκαν ανυπόστατες κατά την εκδίκαση της υπόθεσης.

κοινό

Στις πρώτες θέσεις των προτιμήσεων του τηλεοπτικού κοινού συχνά βρίσκονται εκπομπές με σκανδαλοθηρικό περιεχόμενο.

Γ2α. Η χρήση της γλώσσας είναι μεταφορική/συνυποδηλωτική.

Γ2β. Ο μεταφορικός λόγος προσδίδει ζωντάνια και παραστατικότητα στο κείμενο, καθώς εικονοποιεί το περιεχόμενο των απόψεων του συγγραφέα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η φράση «διακτινίζει αφιλτράριστες πληροφορίες» κινητοποιεί τη φαντασία και τη σκέψη του αναγνώστη και καθιστά σαφές ότι οι ανυπόγραφες και ατεκμηρίωτες ειδήσεις που δεν έχουν υποστεί κριτική επεξεργασία μεταδίδονται ταχύτατα μέσα από τη δυνατότητα της κοινοποίησης των απόψεων που παρέχει το διαδίκτυο. Ο λόγος επιπλέον, αποκτά ποιητικότητα και πυροδοτείται ο προβληματισμός γύρω από το θέμα της διαδικτυακής παραπληροφόρησης.

Θέμα 19431

Διαδίκτυο και κοινωνικότητα

A. Το κείμενο πραγματεύεται την επίδραση του διαδικτύου στην κοινωνικότητα του ατόμου. Αρχικά, εκφράζεται ότι οι μορφές εικονικών κοινοτήτων είτε μετασηματίζουν τις κοινωνικές σχέσεις είτε οδηγούν σε απομόνωση. Πρόσφατες ωστόσο, έρευνες για τους ενήλικες, αμφισβητούν τους παραπάνω συσχετισμούς καταδεικνύοντας παράλληλα, ότι τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα επιλέγουν κυρίως τις διαπροσωπικές επαφές. Πάντως, τα ερευνητικά

δεδομένα που επισημαίνουν ενδεχόμενη υποκατάσταση των κοινωνικών δραστηριοτήτων εξαιτίας της αυξημένης διαδικτυακής ενασχόλησης κρίνονται επισφαλής, ενώ η διαφοροποίηση της κοινωνικότητας αποδεικνύεται αναπόδραστο ιστορικά φαινόμενο. Τέλος, ο βαθμός επίδρασης του διαδικτύου πρέπει να συσχετίζεται και με το εκάστοτε πολιτιστικό και τεχνολογικό υπόβαθρο των κοινωνιών.

B1. Η επίδραση του διαδικτύου στην κοινωνικότητα επιβάλλεται να συνεξετάζεται με τα διαρκώς μεταβαλλόμενα πρότυπα των κοινωνικών σχέσεων. Διαφοροποιήσεις συντελούνται αναπόφευκτα, καθώς η ποιότητα της επικοινωνίας επηρεάζεται από παράγοντες όπως οι δυνατότητες πολιτιστικής εξέλιξης, η κοινωνική και πολιτειακή οργάνωση, οι υφιστάμενες προϋποθέσεις αξιοποίησης των σύγχρονων τεχνολογιών. Συνεπώς, συνθήκες απρόσκοπτης προόδου σε αντίστοιχους τομείς αναβαθμίζουν τις μορφές κοινωνικότητας, διευρύνοντας θετικά την διαδικτυακή αλληλεπίδραση των ανθρώπων, χωρίς να εγκυμονείται ο κίνδυνος αποξένωσης.

B2. Θεματική πρόταση: « Η εμφάνιση.....αλληλεπίδραση.»

Λεπτομέρειες- Σχόλια : « Ο σχηματισμός εικονικών..... απομόνωση.»

Κατακλείδα : Δεν υπάρχει.

G1. Έρευνες φανερώνουν υψηλά ποσοστά εθισμού μαθητών στο διαδίκτυο. Οι ψυχολόγοι καταδεικνύουν, ανησυχητικές επιπτώσεις του προβλήματος όπως τη μειωμένη κοινωνική αλληλεπίδραση και την αυξημένη αντίστοιχα απομάκρυνση από το οικογενειακό περιβάλλον, την παραμέληση των σχολικών υποχρεώσεων και εξωσχολικών δραστηριοτήτων, τις εξάρσεις θυμού και την καταθλιπτική συμπεριφορά. Καθίσταται λοιπόν, αναγκαία η μέριμνα του υπουργείου Παιδείας και η φροντίδα της οικογένειας για τον απεγκλωβισμό των νέων από αυτή τη σύγχρονη μάστιγα.

G2α. «που αντιμετωπίζουν.....υποστηρίζουν» : αναφορική προσδιοριστική πρόταση

G2β. Είναι προσδιοριστική καθώς αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα του όρου «οι άνθρωποι», που προσδιορίζει και εκφράζει μαζί με αυτόν ένα νόημα αδιαίρετο.

ΘΕΜΑ 19340

Ο μύθος του τηλεοπτικού εγκληματία

Θέμα Α

Περίληψη

Ο αρθρογράφος επιχειρεί να ερμηνεύσει τη συστηματική προσωποποίηση του εγκλήματος στην Ελλάδα. Αρχικά, την αποδίδει στην προσπάθεια κατασκευής στερεοτύπων και εξιλαστήριων θυμάτων. Περαιτέρω, θεωρεί υπεύθυνες την αυτοεπιβεβαίωση που απολαμβάνει ο νομοταγής πολίτης, την μεγάλη θεαματικότητα της σύγκρουσης καλού-κακού. Τέλος, ο στιγματισμός του εγκληματία προσφέρει πειστική αιτιολόγηση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας εκτονώνοντας ακίνδυνα την κοινωνική δυσαρέσκεια. Έτσι, και υπό την επίδραση των τηλεοπτικών δικών, επιζητείται αυστηροποίηση των ποινών και χάνονται, τελικά, η λογική και η εγκράτεια που απαιτεί η απονομή δικαιοσύνης.

Θέμα Β1

Ο αρθρογράφος τεκμηριώνει την πολυεπίπεδη\πολυδιάστατη λειτουργία της προσωποποίησης του εγκλήματος στην Ελλάδα λέγοντας αρχικά ότι αυτή συντελεί στην κατασκευή εξιλαστήριων θυμάτων , ώστε να απενοχοποιείται το εγκληματογόνο κοινωνικό περιβάλλον. Επίσης, λειτουργεί και ψυχολογικά, αφού προσφέρει ικανοποίηση και αυτοεπιβεβαίωση στον νομοταγή πολίτη. Ακόμη, προσφέρει κέρδη στα κανάλια, αφού η σύγκρουση καλού-κακού έχει υψηλή τηλεθέαση, ενώ τέλος, ο διασυρμός του εγκληματία προσφέρει πειστική αιτιολόγηση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, εκτονώνοντας έτσι ακίνδυνα την συσσωρευμένη κοινωνική δυσαρέσκεια.

Θέμα Β2

Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου, η συλλογιστική πορεία που ακολουθείται είναι η παραγωγική. Αναλυτικότερα, ο αρθρογράφος στην αρχή της παραγράφου διατυπώνει ένα γενικό σχόλιο που αφορά στον τρόπο με τον οποίο τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης αντιμετωπίζουν τις εγκληματικές ενέργειες και τους εγκληματίες «Αν κανείς παρακολουθήσει την τρέχουσα ειδησεογραφία, θα σχηματίσει την εντύπωση ότι η χώρα μας μαστίζεται από μία περίεργη ομάδα ανθρωπόμορφων τεράτων», και έπειτα μεταβαίνει σε επιμέρους στοιχεία που περιγράφουν και τεκμηριώνουν αυτήν την άποψη «στυγεροί δολοφόνοι ... Πλήθος εκπομπών, άρθρων, σχολίων ... ανατριχιαστικές σκηνές απίστευτης βιαιότητας εξιστορούνται ... με τον δράστη τους σε ρόλο τηλεοπτικού πρωταγωνιστή».

Γ1

- Το αποτρόπαιο έγκλημα εξιχνιάστηκε και ο στυγερός δολοφόνος βρίσκεται τώρα στα χέρια της δικαιοσύνης.
- Συχνά η εξουσία στιγματίζοντας κάποιες κοινωνικές ομάδες τις μετατρέπει σε αποδιοπομπαίους τράγους φορτώνοντας τους τις δικές της ελλείψεις και ατασθαλίες, με σκοπό την ακίνδυνη, για την ίδια, εκτόνωση της συσσωρευμένης δυσαρέσκειας από τις συνθήκες ζωής.
- Η διαπόμπευση και ο διασυρμός δημοσίων προσώπων επιδιώκεται από τα σκανδαλοθηρικά έντυπα, με σκοπό την αύξηση της κυκλοφορίας τους.
- Η αναπόφευκτη συνέπεια της κατασπατάλησης των φυσικών πόρων της γης θα είναι ο παγκόσμιος πόλεμος.
- Στον διάλογο συνιστάται αυτοσυγκράτηση όταν τα πνεύματα είναι οξυμμένα, γιατί τότε αυτός δεν επιτελεί τη λειτουργία του που είναι η εύρεση της αλήθειας.

Θέμα Γ2

Ένα χωρίο του κειμένου στο οποίο συναντάμε έντονο σαρκασμό και ειρωνεία βρίσκεται στην πρώτη παράγραφο του κειμένου και μάλιστα στην πρώτη περίοδο «Αν κανείς παρακολουθήσει την τρέχουσα ειδησεογραφία, θα σχηματίσει την εντύπωση ότι η χώρα μας μαστίζεται από μια περίεργη ομάδα «ανθρωπόμορφων τεράτων». Εδώ ο αρθρογράφος ειρωνεύεται την υπερβολή στην παρουσίαση των ειδήσεων που σχετίζονται με το έγκλημα, σε σημείο τέτοιο που οι εγκληματίες ταυτίζονται με τέρατα, και η ειρωνεία γίνεται ευκρινής με τη χρήση των εισαγωγικών.